

Published 29.11.2023

Her arbejder de sundhedsuddannede

Kortlægningen i analysen giver et billede af, hvordan udviklingen i beskæftigelsen har været blandt læger, sygeplejersker, SOSU'er, psykologer, fysioterapeuter og kiropraktorer.

Vil du vide mere?

Senior Consultant

Sophie Orebo Wenzel

✉ sow@fogp.dk

☎ +45 41 91 91 35

Antallet af sundhedsuddannede er steget markant i løbet af de seneste godt 10 år. Fra knap 150.000 fuldtidsbeskæftigede læger, sygeplejersker, SOSU'er, psykologer, fysioterapeuter og kiropraktorer i 2011 til over 175.000 fuldtidsbeskæftigede i 2022. Udviklingen er dog ikke ens på tværs af faggrupperne, og det varierer også fra faggruppe til faggruppe, hvor de sundhedsuddannede er beskæftiget.

I den offentlige debat om sundhedsvæsenet er der et stort fokus på mangel på kvalificeret arbejdskraft. Kortlægningen af hvor de sundhedsuddannede arbejder i denne analyse anviser ikke, om det stigende antal sundhedsuddannede er nok til at imødekomme den stigende efterspørgsel, ej heller om de sundhedsuddannedes arbejdstid bliver brugt mest hensigtsmæssigt.

I takt med forsikrings- og pensionsbranchens stigende aktiviteter på sundhedsområder, er branchens brug af sundhedsuddannede også kommet i fokus. Forsikrings- og pensionsbranchen ansætter kun i beskedent omfang sundhedsuddannede direkte. Forsikrings- og pensionsbranchen finansierer ydelser hos private leverandører af sundhedsydelser på linje med, hvad den almindelige dansker har mulighed for at købe for egne midler, og hvad det offentlige gør, når regionerne fx køber behandlinger hos speciallæger og privathospitaler.

Kortlægningen i analysen giver alene et billede af, hvordan udviklingen i beskæftigelsen har været blandt de sundhedsuddannede siden 2011, samt hvilke sektorer og hvilke brancher de sundhedsuddannede er beskæftiget i.

Hovedresultaterne i analysen er:

- Fra 2011 til 2022 er antallet af fuldtidsbeskæftigede læger steget med 34 pct. I dag er der godt 31.000 fuldtidsbeskæftigede læger i Danmark.
- Det er særligt på de offentlige hospitaler, at antallet af fuldtidsbeskæftigede læger er steget. Beskæftigelsen er også steget på private hospitaler, samt i private virksomheder indenfor fremstilling af farmaceutiske råvarer og præparater og videnskabelig forskning og udvikling, men det er på et langt lavere niveau.
- Analysen undersøger også omfanget af læger med flere job. 2/3 af lægerne har ét job.
- Læger, der har flere job samtidig, arbejder i gennemsnit flere timer end læger med ét job. Det er typisk personer, som har et fuldtidsjob i den offentlige eller private sektor og derudover et eller flere job ved siden af fuldtidsjobbet.
- Antallet af fuldtidsbeskæftigede sygeplejersker er kun steget med 12 pct. de sidste godt 10 år.
- Den relative stigning har været størst i den private sektor, og fra 2021 til 2022 er antallet af sygeplejersker i den offentlige sektor faldet en anelse.
- Langt de fleste sygeplejersker arbejder på de offentlige hospitaler.
- De fleste SOSU'er arbejder i den offentlige sektor, men i løbet af de seneste godt 10 år er der sket næsten en fordobling i antallet af SOSU'er i den private sektor. I dag arbejder 79 pct. af SOSU'er i den offentlige sektor og 21 pct. i den private sektor.
- Der er kommet markant flere psykologer i løbet af de seneste godt 10 år. En stigning fra 5.007 til 7.946 fuldtidsbeskæftigede. Psykologerne er primært privatpraktiserende, beskæftiget på de offentlige hospitaler, i PPR i kommunerne eller på skoler.
- Antallet af fysioterapeuter og kiropraktorer er steget en fra 8.880 i 2011 til 12.669 i 2022.
- Godt halvdelen af fysioterapeuterne er beskæftiget i den offentlige sektor, på hospital eller i en offentlig fysioterapiklinik.
- 9 ud af 10 kiropraktorer er privatpraktiserende.

Sundhedsuddannede fordelt på sektor og brancher

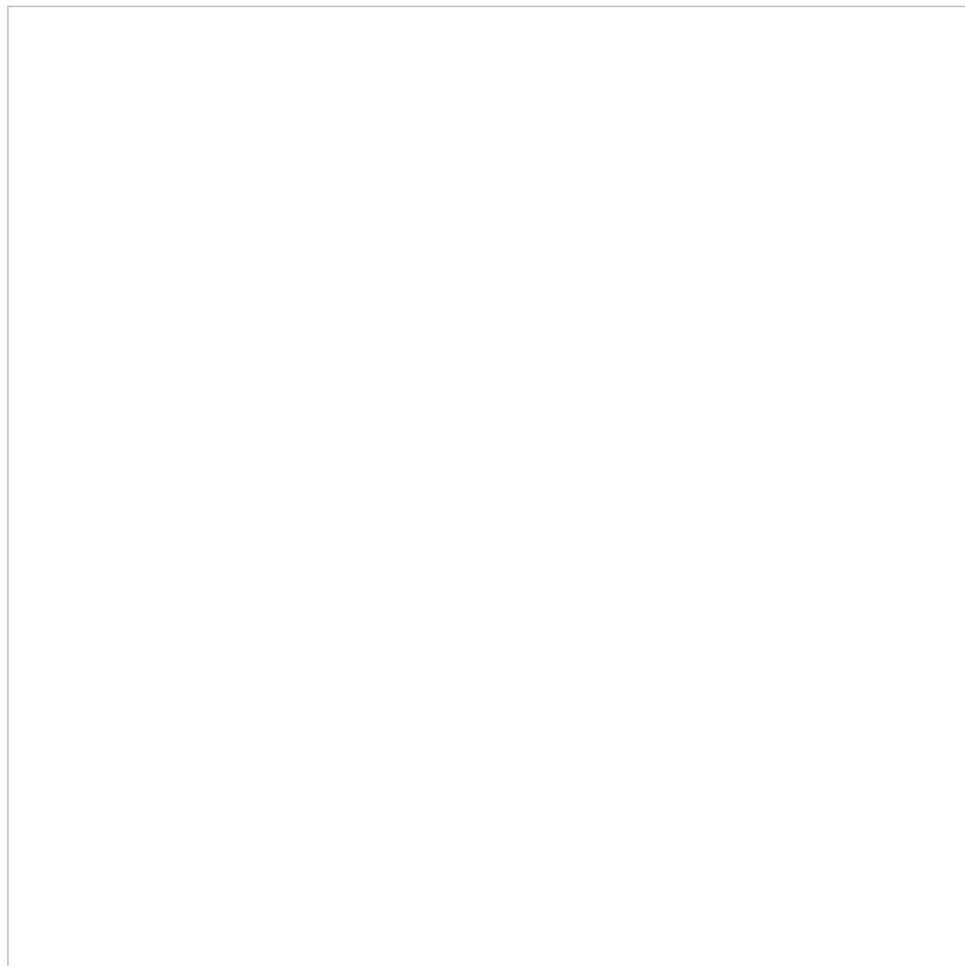
I Danmark er der over 175.000 fuldtidsbeskæftigede læger, sygeplejersker, SOSU'er, psykologer, fysioterapeuter og kiropraktorer. Læger, sygeplejersker og SOSU'er er primært beskæftiget i den offentlige sektor. Psykologer og kiropraktorer er primært beskæftiget i den private sektor. Godt halvdelen af fysioterapeuterne er beskæftiget i den offentlige sektor, resten i den private sektor.

Antallet af personer er omregnet til fuldtidspersoner på baggrund af personernes løntimer.

Da der ikke eksisterer løntimer for selvstændige, er der foretaget en række antagelser om deres arbejdstid, så disse også er omregnet til fuldtidspersoner. Se metodeboks.

Opdelingen i sektorer tager udgangspunkt i, hvor et givent arbejdssted organisatorisk hører til, og ikke hvorfra finansieringen kommer. F.eks. er alment praktiserende læger placeret i den private sektor, selvom udgifterne hertil kommer fra regionerne, og altså den offentlige sektor.

Størstedelen af lægerne og sygeplejerskerne er beskæftiget i regionerne, hvorimod de fleste SOSU'er er beskæftiget i kommunerne. Fysioterapeuter, der er beskæftiget i den offentlige sektor, arbejder primært i kommunerne.

De fleste sundhedsuddannede beskæftiger sig inden for brancher, hvor de må formode at udføre sundhedsfagligt arbejde. Nogen sundhedsuddannede vælger dog at beskæftige sig med noget andet end deres fag.

Over 80 pct. af lægerne, sygeplejerskerne, SOSU'erne og fysioterapeuter er beskæftiget inden for branchen "Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger". Det gør sig også gældende for over 90 pct. af kiropraktorerne og lidt under 80 pct. af psykologerne.

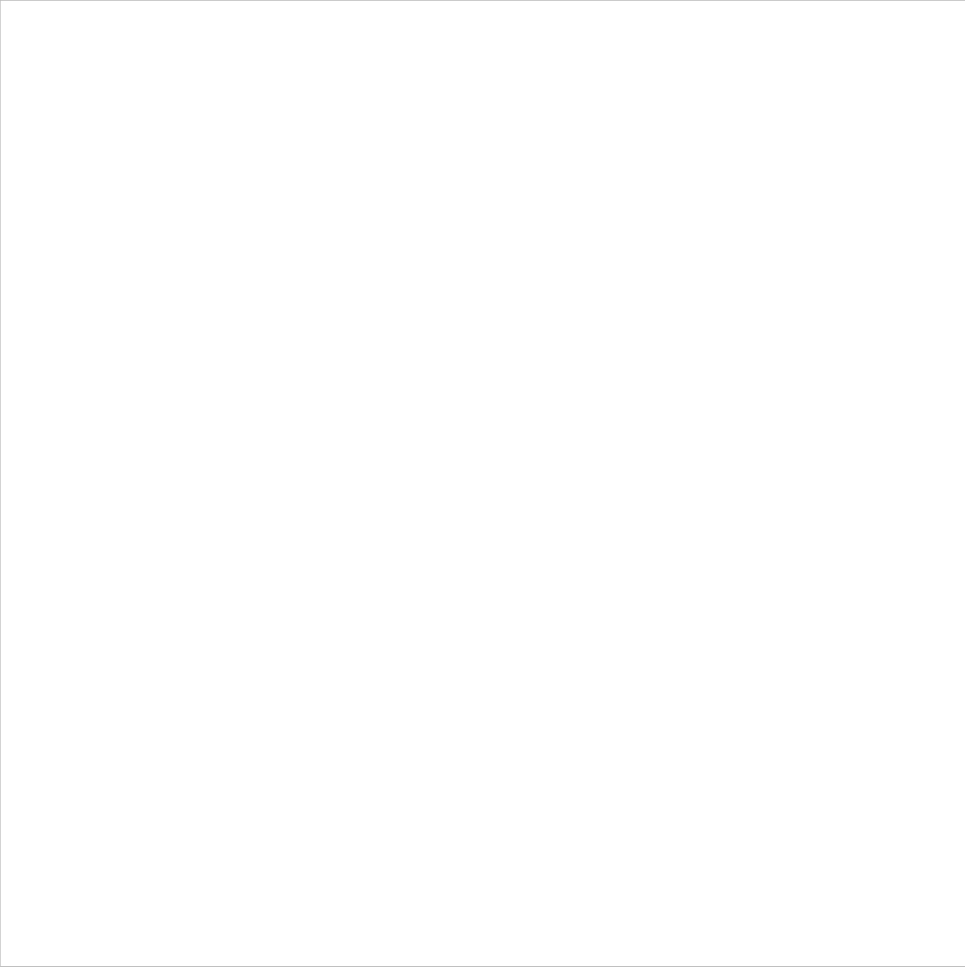
Her arbejder lægerne

I 2022 var der godt 31.000 fuldtidsbeskæftigede læger i Danmark. Hovedparten af dem er beskæftiget i den offentlige sektor. Der har været en markant stigning i antallet af fuldtidsbeskæftigede læger i den offentlige sektor de seneste godt 10 år.

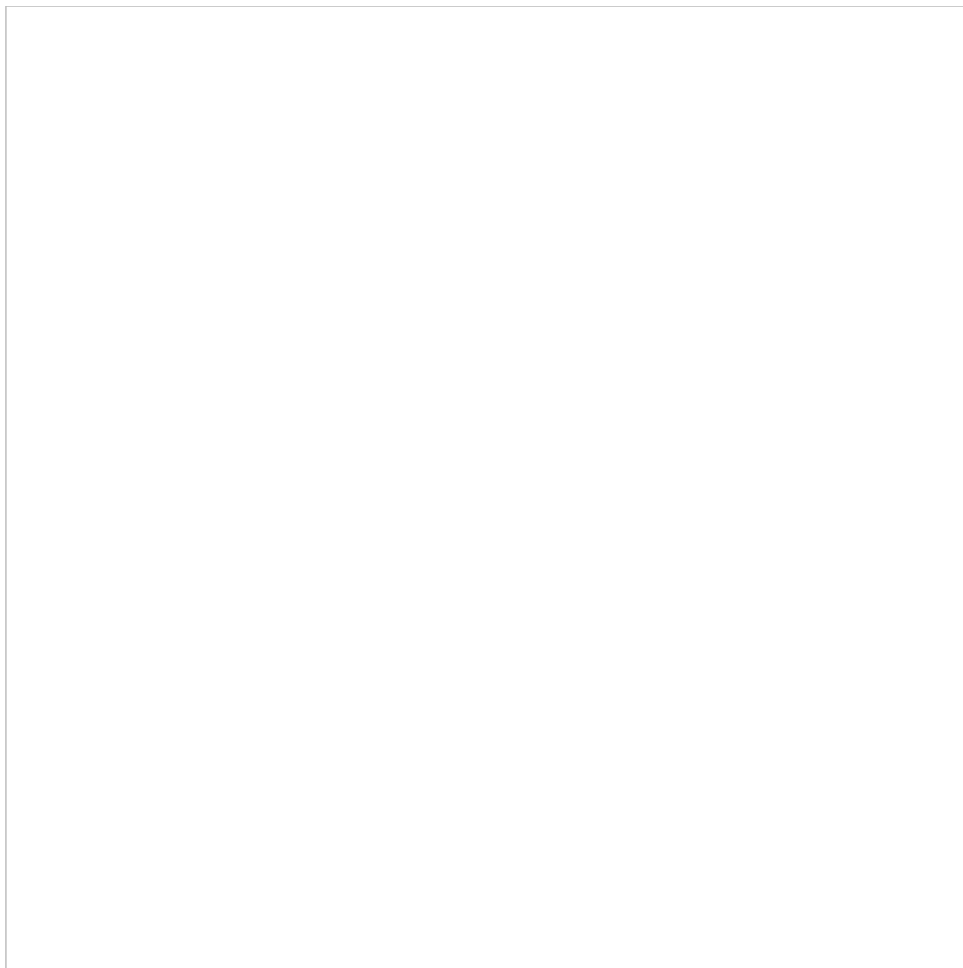
Privatpraktiserende læger, herunder fx alment praktiserende læger, hører organisatorisk til under den private sektor. Finansieringen hertil kommer dog primært fra regionerne i den offentlige sektor. Antallet af privatpraktiserende læger har været stort set konstant de seneste godt 10 år. I 2022 var der 6.104 fuldtidsbeskæftigede privatpraktiserende læger.

At der generelt er flere fuldtidsbeskæftigede læger i dag sammenlignet med for godt 10 år siden, skyldes en markant stigning i antallet af læger, der har opnået autorisation på baggrund af en dansk universitetsuddannelse. Hvert år er der således kommet væsentlig flere nyuddannede læger i beskæftigelse.

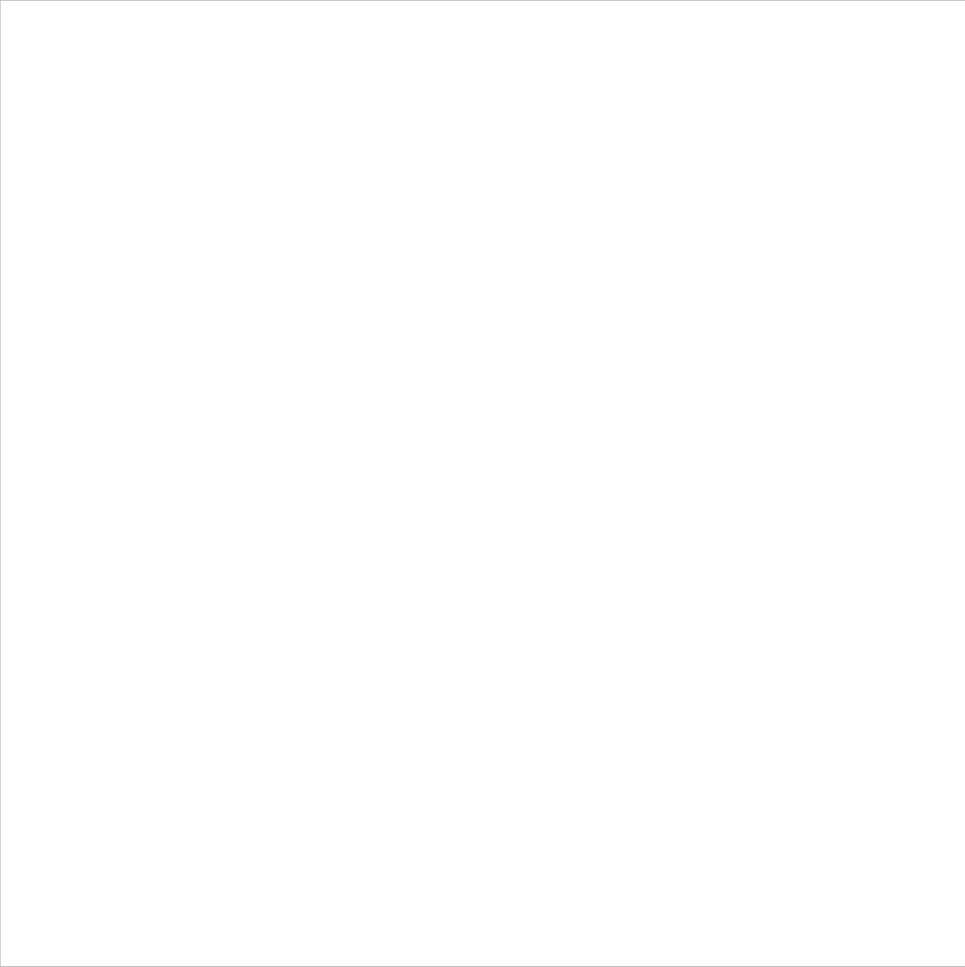
I den private sektor (ekskl. privatpraktiserende læger) er der, ligesom i den offentlige sektor, kommet flere læger siden 2011. I 2022 var der 3.859 fuldtidsbeskæftigede læger. Det er 1.691 flere læger end i 2011.

Langt de fleste læger arbejde indenfor branchen "sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger" både i den offentlige sektor og i den private sektor. Herunder arbejder 18.601 af lægerne på hospital, og 6.104 som privatpraktiserende læger og tandlæger. 1.268 læger arbejder indenfor branchen "fremstillingsvirksomhed" i den private sektor, primært med fremstilling af farmaceutiske råvarer og farmaceutiske præparater. 1.997 læger arbejder inden for branchen "undervisning" og underviser primært på videregående uddannelsesinstitutioner.

De fleste hospitalslæger arbejder på de offentlige hospitaler. Der er blot 431 fuldtidsbeskæftigede læger på de private hospitaler. Meget få læger er ansat i vikarbureauer, og blot 48 fuldtidsbeskæftigede læger er ansat i forsikrings- og pensionsbranchen.

Det er særligt på de offentlige hospitaler, at antallet af fuldtidsbeskæftigede læger er steget de seneste 10 år. Det hænger sammen med, at stigningen i antallet af læger skyldes flere nyuddannede læger. Det tager 6 år at blive kandidat i medicin og herefter 1 år at gennemføre en klinisk basisuddannelse, som giver ret til selvstændigt virke som læge. Herefter videreuddanner mange læger sig til speciallæge. Det er sygehusene der opslår og ansætter i introduktionsstillinger i de lægelige specialer, med undtagelse af introduktionsstillinger i almen medicin, og derfor starter mange nyuddannede læger med at arbejde på et offentligt hospital.

Over tid er der også kommet flere læger på de private hospitaler. Antallet af læger er steget fra 188 fuldtidsbeskæftigede i 2011 til 431 fuldtidsbeskæftigede i 2022. I private virksomheder indenfor fremstilling af farmaceutiske råvarer og præparater og videnskabelig forskning og udvikling har der også været en markant stigning i antallet af fuldtidsbeskæftigede læger de seneste godt 10 år fra 752 fuldtidsbeskæftigede til 1.560 fuldtidsbeskæftigede. Det samme gør sig gældende for læger der underviser på videregående uddannelser, og læger inden for forskning og udvikling i offentligt regi.

Hver tredje læge har mere end ét job

Som læge er det muligt at have mere end ét job samtidigt. Fx kan en læge, som har hovedbeskæftigelse på et hospital, forske ved siden af, som en bibeskæftigelse. Således har hver tredje læge mere end ét job. Se definitionen af et job i metodeboksen.

De fleste læger med mere end ét job, har flere job i den offentlige sektor. Det er begrænset, hvor mange læger, der har mere end ét job i den private sektor. Læger, der har mere end ét job i den offentlige sektor, arbejder typisk på et offentligt hospital og underviser derudover på en videregående uddannelsesinstitution eller har flere job på et offentligt hospital.

4.277 fuldtidsbeskæftigede læger har job i både den offentlige sektor og den private sektor. Det svarer til knap 14 pct. af alle læger. Læger, der har job i både den offentlige og private sektor, har typisk hovedbeskæftigelse på et offentligt hospital, og har derudover job i private praksis eller på privathospitaler. Eller også har de hovedbeskæftigelse i private praksis og har derudover job på et offentligt hospital, fx som vagtlæge.

45 pct. af lægerne har ét job i den offentlige sektor svarende til 13.979 fuldtidspersoner, og 22 pct. af lægerne har ét job i den private sektor svarende til 6.744 fuldtidspersoner.

Generelt arbejder læger med mere end ét job flere timer pr. måned end læger med ét job. Læger, der arbejder i både den offentlige sektor og i den private sektor, arbejder flest timer. Halvdelen af disse læger har mindst ét fuldtidsjob, svarende til 160,33 timer pr. måned, i enten den offentlige eller den private sektor. De ekstra timer, der lægges i et andet job, resulterer i, at deres samlede arbejdstimer overstiger 160,33 timer pr. måned.

De færreste er ansat i én stilling til mere end fuldtid. Knap 80 pct. af lægerne, der har ét job i den offentlige sektor, arbejder fuldtid eller mere, hvorimod resten er ansat på deltid. Der forklarer, hvorfor de gennemsnitlige timer pr. måned er mindre end fuld tid for læger med ét job i den offentlige sektor. Det samme gør sig gældende i den private sektor, hvor lidt over 90 pct. af lægerne, der har ét job, arbejder fuldtid. De resterende arbejder deltid.

2/3 af lægerne, der har flere job i den offentlige sektor, har et fuldtidsjob, og arbejder ekstra timer ved siden af. I gennemsnit arbejder disse læger 189 timer pr. måned. Læger som har flere job i den private sektor, arbejder i gennemsnit 171 timer pr. måned.

Her arbejder sygeplejerskerne

I 2022 var der næsten 57.700 fuldtidsbeskæftigede sygeplejersker i Danmark. Hovedparten af dem er beskæftiget i den offentlige sektor. 13 pct. er beskæftiget i den private sektor, og knap 5 pct. er ansat hos privatpraktiserende læger.

Antallet af fuldtidsbeskæftigede sygeplejersker er samlet set steget med knap 12 pct. i løbet af de sidste 10 år. Det svarer til, at der er godt 6.000 flere fuldtidsbeskæftigede sygeplejersker i dag. Den relative stigning har været størst i den private sektor, og fra 2021 til 2022 er antallet af sygeplejersker i den offentlige sektor faldet med godt 200 fuldtidspersoner.

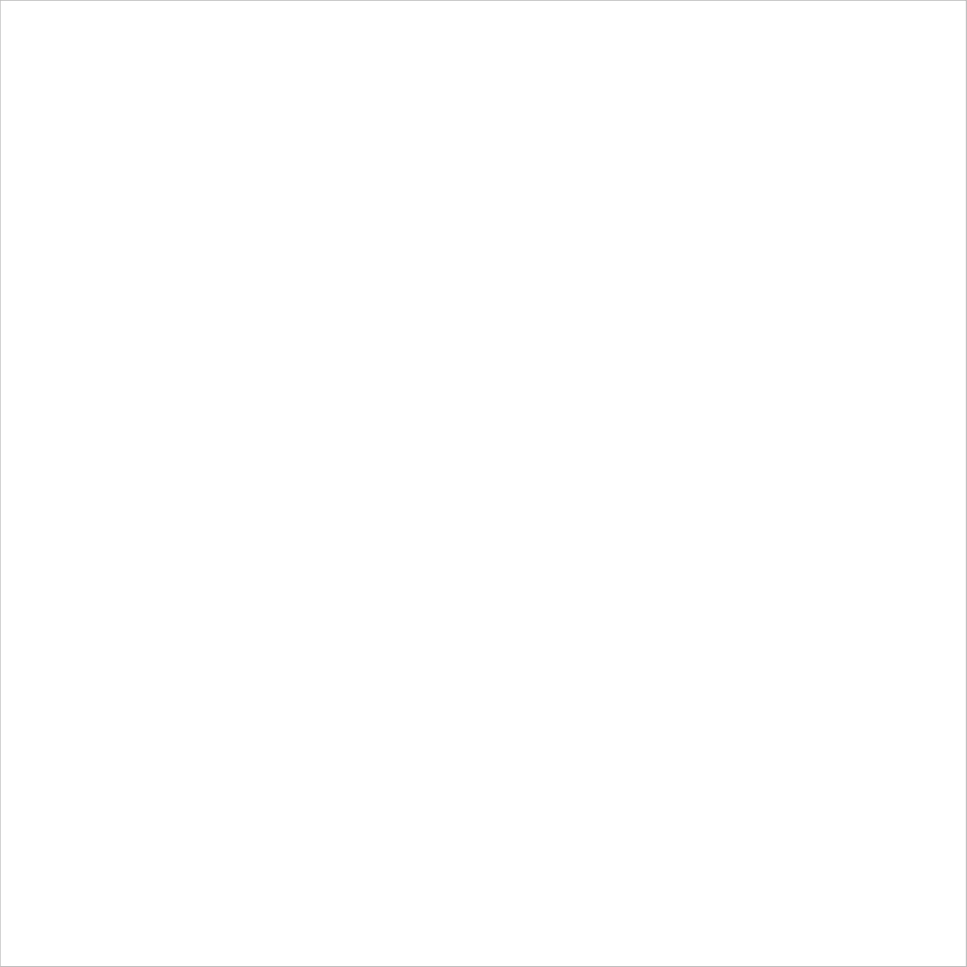
Langt de fleste sygeplejersker er ansat på de offentlige hospitaler. På privathospitalet arbejder kun 1 pct. af sygeplejerskerne, svarende til 658 fuldtidspersoner.

9 pct af sygeplejerskerne, svarende til 5.128 fuldtidspersoner, arbejder i den offentlige sundhedspleje og den kommunale hjemmesygepleje. 8 pct., svarende til 4.544 fuldtidspersoner, arbejder på offentlige plejehjem.

Her arbejder SOSU'erne

I 2022 var der næsten 66.000 fuldtidsbeskæftigede SOSU'er i Danmark. De fleste SOSU'er arbejder i den offentlige sektor, men i løbet af de seneste godt 10 år er der kommet flere SOSU'er i den private sektor. Antallet af SOSU'er i den private sektor er steget fra 7.694 fuldtidspersoner i 2011 til 14.110 fuldtidspersoner, dvs. der næsten er sket en fordobling. Antallet af SOSU'er i den offentlige sektor var i 2022 51.846 fuldtidspersoner.

De fleste SOSU'er er ansat på offentlige plejehjem, i den offentlige hjemmepleje, dagcentre og revalideringsinstitutioner. Samlet set 58 pct. af alle SOSU'erne. 5.625 fuldtidsbeskæftigede SOSU'er, svarende til 9 pct., arbejder på de offentlige hospitaler.

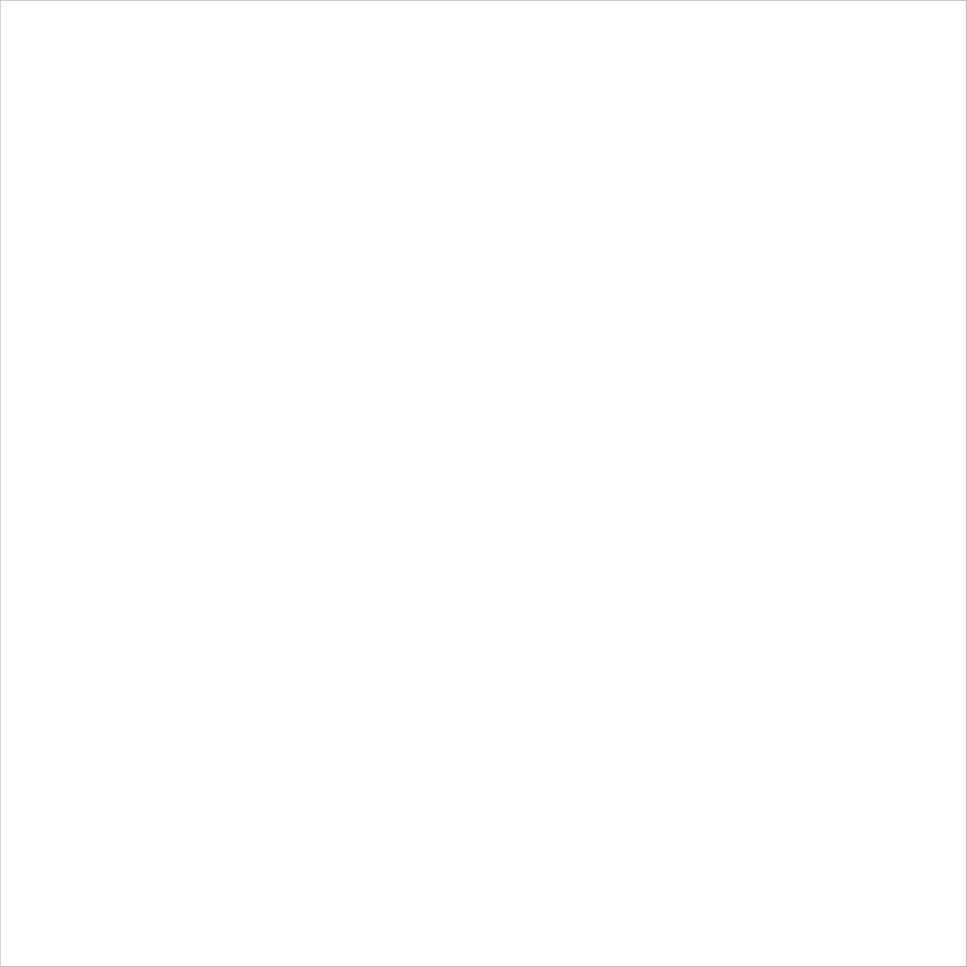
En stor del af de uddannede SOSU'er arbejder i brancher, hvor man må formode, at de ikke udfører SOSU-arbejde. Fx arbejder 2.461 af SOSU'erne i engros- og detailhandelsbranchen, og 1.284 i fremstillingsvirksomhedsbrancher, som ikke fremstiller farmaceutiske råvarer og præparater.

I vikarbureauer, på private plejehjem, samt i den private hjemmepleje, dagcentre og revalideringsinstitutioner arbejder en mindre andel af SOSU'er, hhv. 2.462, 1.610 og 1.414 fuldtidsbeskæftigede SOSU'er i 2022. Det er dog i disse brancher i den private sektor, at der i løbet af de seneste godt 10 år, er kommet flere SOSU'er.

Her arbejder psykologerne

I 2022 var der knap 8.000 fuldtidsbeskæftigede psykologer i Danmark. Der er en lille overvægt af psykologer i den offentlige sektor, hvor 54 pct. af psykologerne er beskæftiget. Fra 2011 til 2022 er der sket en markant stigning i antallet af psykologer i både den offentlige og den private sektor, hhv. 1.521 flere fuldtidsbeskæftigede psykologer i den offentlige sektor og 1.418 flere fuldtidsbeskæftigede psykologer i den private sektor.

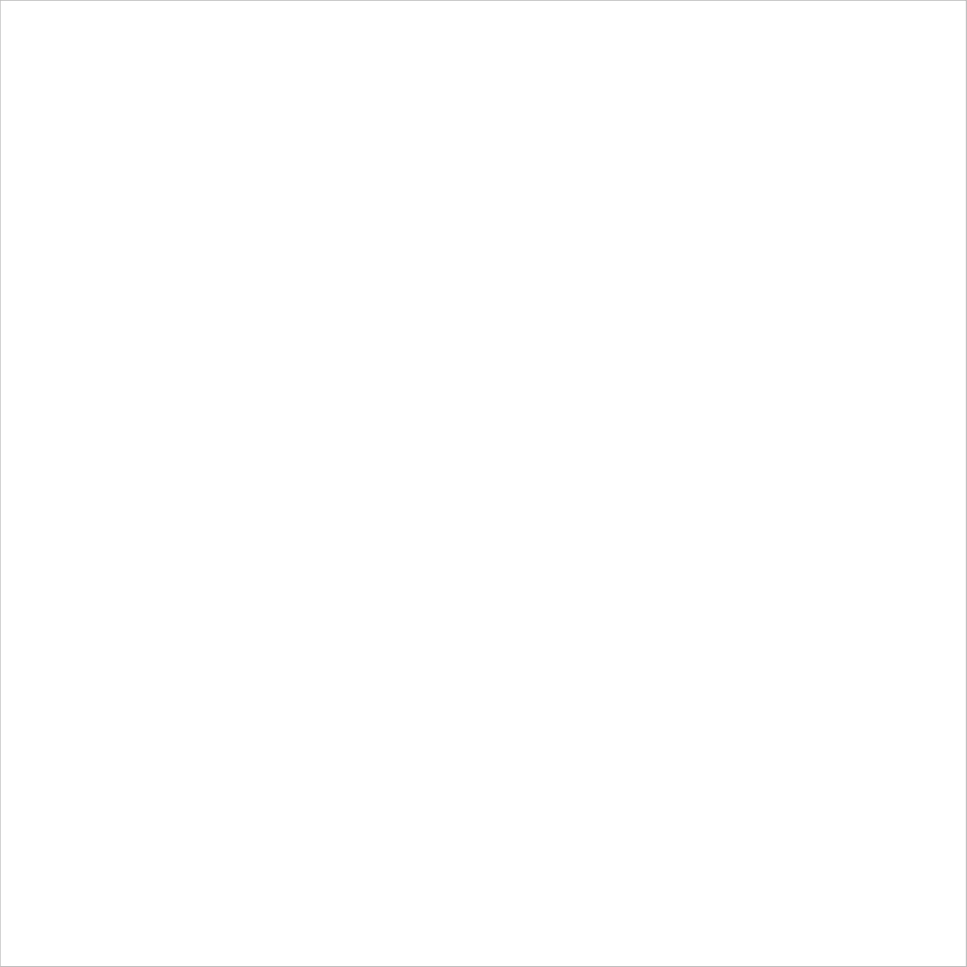

Mere end hver fjerde psykolog er privatpraktiserende. Dernæst arbejder en stor del af psykologerne på de offentlige hospitaler eller i PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) i kommunerne eller på skoler, hhv. 1.432 og 1.248 fuldtidsbeskæftigede psykologer. Relativt få psykologer arbejder på privathospitaler, og kun 16 fuldtidspersoner er ansat direkte i forsikrings- og pensionsbranchen.

Her arbejder fysioterapeuterne

I 2022 var der godt 12.000 fuldtidsbeskæftigede fysioterapeuter i Danmark. Lidt over halvdelen af dem arbejder i den offentlige sektor, resten arbejder i den private sektor. Der er kommet væsentlig flere fysioterapeuter i løbet af de seneste godt 10 år, både i den offentlige sektor og i den private sektor. Samlet set er der 3.649 flere fuldtidsbeskæftigede fysioterapeuter i 2022 i forhold til 2011.

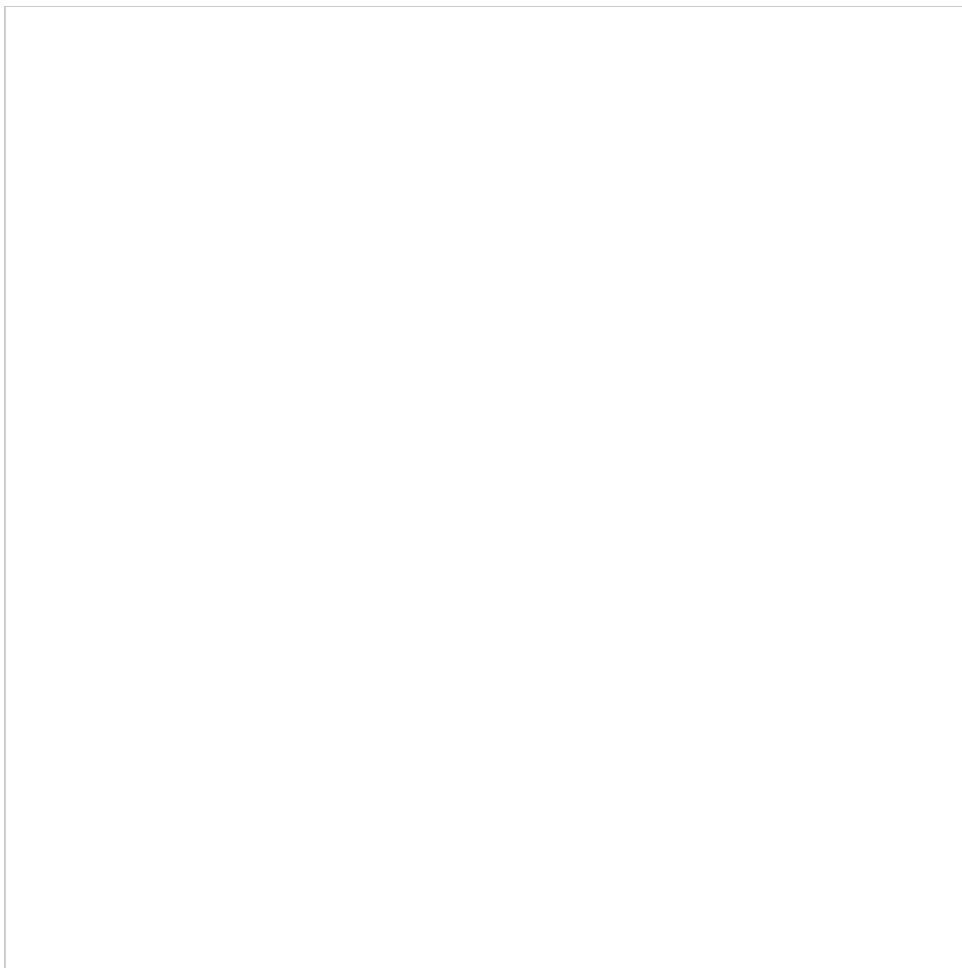

Hovedparten af fysioterapeuterne arbejder i private fysioterapiklinikker eller er privatpraktiserende fysioterapeuter. Dernæst arbejder 18 pct. af fysioterapeuterne, svarende til 1.432 fuldtidsbeskæftigede fysioterapeuter, på offentlige hospitaler, og 16 pct., svarende til 1.248 fuldtidsbeskæftigede fysioterapeuter, i offentlige fysioterapiklinikker, som ikke er tilknyttet et offentligt hospital. Kun få fysioterapeuter arbejder på private hospitaler og ingen er ansat i forsikrings- og pensionsbranchen.

Her arbejder kiropraktorerne

I 2022 var der godt 600 fuldtidsbeskæftigede kiropraktorer i Danmark. Kiropraktorer er primært beskæftiget i den private sektor. Antallet af kiropraktorer i den offentlige sektor har ligget på godt 30 fuldtidspersoner de seneste godt 10 år. Antallet af kiropraktorer i den private sektor er steget fra 453 fuldtidspersoner i 2011 til 598 fuldtidspersoner i 2022.

Stort set alle kiropraktorer er privatpraktiserende. De få kiropraktorer, der er beskæftiget i den offentlige sektor, arbejder på de offentlige hospitaler, eller underviser, primært på universitet. Ingen kiropraktorer er ansat på privathospitaler eller i forsikrings- og pensionsbranchen.

Metodebeskrivelse

Personer, som indgår i befolkningen primo året er udgangspunktet for opgørelsen (befolkningsregisteret, BEF). Det betyder, at vandrende arbejdskraft ikke nødvendigvis indgår i opgørelsen.

Sundhedsuddannelser

De forskellige faggrupper identificeres ud fra personernes højeste fuldførte uddannelse (hfaudd i uddannelsesregisteret, UDDA).

Læger identificeres som personer med en kandidat i medicin eller en ph.d. i sundhedsvidenskab (personer med en bachelor i medicin medtages ikke, da man som bachelor ikke har opnået et tilstrækkeligt uddannelsesniveau til at betegnes som læge).

Sygeplejersker omfatter personer med følgende uddannelser: sygeplejerske (prof. bach.), Ledende hjemme- og plejehjemssygeplejerske (diplomeksamen), sundhedsplejerske, ledende sygeplejerske, afdelingssygeplejerske, sundheds- og sygeplejerske (videreuddannelse), undervisende sygeplejerske, sygepleje supplering (adgangsgivende til videre uddannelse), sygeplejerske (diplomeksamen), kræftsygepleje (specialsygeplejerske), sygeplejerske (suppleringsuddannelse) og Danmarks sygeplejerske-højskole (1.-2. del).

SOSU'er omfatter personer med højst fuldførte uddannelse som både hjælper og assistent og inkluderer følgende uddannelser: Social- og sundhedsuddannelsen una, social- og sundhedshjælper (eud), social- og sundhedsassistent (eud), social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent.

Fysioterapeuter omfatter personer med en professionsbachelor i fysioterapi, videreuddannelse som ergo- og fysioterapeut, kandidat i muskuloskeletal fysioterapi, eller kandidat i fysioterapi.

Kiropraktorer omfatter personer med en kandidat i klinisk biomekanik.

Psykologer omfatter personer med en kandidat i psykologi.

Beskæftigelse, sektortilhørsforhold, branche og løntimer

Sundhedsuddannedes beskæftigelse, antal job, sektortilhørsforhold og branche stammer fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS). Antal job bestemmes ud fra antal arbejdssteder (ARBNR) en person er tilknyttet. Antallet af betalte løntimer i tilhørende job i november-måned kommer fra registeret beskæftigelse for lønmodtagere (BFL). BFL indeholder alene lønmodtagere, hvorfor arbejdstimerne for de selvstændige sundhedsuddannede er imputeret pba. af en række antagelser (se nedenfor).

En fuldtidsstilling defineres til 160,33 timer om måneden, svarende til 37 timer om ugen.

Løntimer for selvstændige

Privatpraktiserende læger er registreret som selvstændige. Da der ikke eksisterer løntimer for selvstændige, antages et primært job som selvstændig uden bijob at være et fuldtidsjob (160,33 timer), hvis en person primært er selvstændig, men har et bijob, antages jobbet som selvstændig at svare til 0,75 fuldtid (120,2475 timer), og hvis jobbet som selvstændig ikke er det primære job, antages det at svare til 0,25 fuldtid (40,0825 timer). Primær tilknytning til arbejdsmarkedet kommer fra RAS (PRIMAER_STATUS_KODE).